

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 41. Quid de Capellaniis sit notandum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42600

fito iam matrimonio cessat finis intrinsecus talium Præbendarum, cum etiam cesset cœlibatus, cessante autem sine intrinseco Præbendæ in aliquo subiecto, hocipso sine ulla sententia vel declaratione est talis persona inhabilis & privata, uti dictum est de Clerico uxorato, ergo. 3. Si talis fœmina non est per matrimonium facta inhabilis, poterit non tantum uno anno sed totâ vitâ retinere occultato matrimonio, poterunt & reliquæ ex simili causa, hoc autem nemo concedet, ergo. Unde,

Respondeo ad 1. Dato, quod obligatio cœlibatus non sit ex statuto in conscientia obligante, attamen est ex fine intrinseco talium præbendarum, quo deficiente persona non manet habilis ad possidendum, adeoque de jure naturæ resultat in conscientia obligatio se habendi velut privatam. *Ad 2.* N. conf., quia fornicaria occulta non fit inhabilis, nam posset primò admitti ad talem Præbendam; & in ea non cessat finis Præbendæ, cum maneat cœlebs, apta honestè educari usquedum nubat, si velit. *Ad 3.* N. confeq., quia fornicatio est crimen, cui respondet pœna, quam non tenetur quis in seipso exequi, ordinariè saltem: matrimonium non est crimen, sed tantum inducit inhabilitatem, ad quam non prærequiritur sententia vel declaratio. *Ad 4.* Do antec. & n. confeq., quia cum matrimonio non stat finis intrinsecus talium Præbendarum, etiam dato, quod pro sæcularibus fundatæ sint, quod tamen non est semper, sed sæpe primitus fuerunt foundationes Religiosarum.

234 Q. 41. *Quid de Capellaniis sit notandum.* R. seqq.

§. I. Capella dicitur à cappa, quia erat certum genus tegumenti seu tentorii, sub quo Francorum Reges olim in campo habebant sua divina; nunc sumi-

sumitur pro Oratorio vel ædicula templo alicui annexa aut in templo interclusa cancellis, in qua erigitur altare: & cura regendi talem Capellam dicitur Capellania, cui autem cura illa committitur, dicitur Capellanus, *Az. p. 2. l. 3. c. 8. q. 2.* Unde etiam dici posset Sacellanus, quia ipsi talis sacra cella siue sacellum committitur; sed in his partibus obtinuit usus, ut per Sacellanum intelligatur aliquis, qui Parochum iuvat in cura animarum, quamvis nulla Capella vel altare ipsi specialiter committatur.

§. II. Capellania tum tantum est beneficium, si auctoritate Episcopi sit creata & dotata, *Garc. p. 1. c. 2. n. 102. Corr. l. 1. n. 285.*; aliàs est quoddam veluti legatum relictum cum obligatione alia onera præstandi: possetque concedi non tonsurato, infantibus aut etiam fœminis secundum voluntatem fundatoris, *Luca de benef. d. 8. n. 18. & ad Trid. d. 24. n. 10.* Porro signum est non esse beneficium sed Capellaniam purè laicam, si semper conferatur à Patrono laico absque auctoritate Episcopi vel Ecclesiæ, *Casrop. t. 13. d. 1. p. 6.* Effetque absque Simonia vendibilis, non quidem Capellania, sed talis Capella secundum æstimationem materialium, *Lott. l. 2. q. 4. à n. 14.* Poterit tamen ejusmodi Capellania laica auctoritate Episcopi erigi in beneficium, dummodo fundator expressè aliter non voluerit, hoc enim & ipsi & Ecclesiæ est favorabilius; censetur autem aliter voluisse, si ipsemet vivens posuerit Capellanum non requisito Ordinario: Quod si voluerit esse Ecclesiasticam, ad Ordinarium, per se loquendo, spectat institutio, præsentatio autem sola ad fundatorem vel patronum ab eo designatum; indubio verò Capellania præsumitur esse beneficium, *Barb. de jure Eccl. l. 3. c. 5. n. 1*

§. III. Capellania laica non obligat ad Horas, 236

I

nec

nec potest esse titulus Ordinationis, etiam si collator peteret aliquem desuper ordinari, cum non sit beneficium, & Capellanus semper liberè amoveri possit: è contrà Capellaniæ Ecclesiasticæ, quæ solent solis Clericis 14. annorum conferri, quando perpetuæ sunt, habentque sufficientes proventus, possunt esse titulus Ordinationis.

237 §. IV. Si fundator noluerit, Ordinarius non debet visitare Capellaniam tam Ecclesiasticam quam laicam; si tamen de hoc nulla mentio est facta, Ordinarius poterit visitare utramque, quamvis visitatio esset etiam alicui alteri commissa, quia est opus pium, à cuius inspectione non ideo excluditur Ordinarius, quòd etiam alius designetur inspector, cum id jure suo competat Ordinario.

238 §. V. Capellanus laicus non tenetur ad subsidium, quod sæpe imponitur super proventus Ecclesiasticos, non enim habet beneficium Ecclesiasticum. Hæc aliaque plura de Capellanis videri possunt apud AA. citatos & apud *Leur.* p. 1. q. 85. & seqq.

239 Q. 42. *Quid circa Vicarias sit notandum.* R. Seqq.

§. I. Vicaria dicitur à vices gerendo, estque constitutio alicujus ad gerendum officium beneficiale alterius. Quòd si constituatur tantum ad tempus aut ad beneplacitum constituentis, dicitur Vicaria temporalis; si constituatur auctoritate Ordinarii in perpetuum, maximè pro cura simul administranda, dicitur perpetua, & ei deserviens dicitur Vicarius perpetuus, & sæpe vocatur etiam Rector, non quidem Ecclesiæ, sed curæ animarum, *Barb.* de jure Eccl. l. 3. c. 6. n. 26. *Lott.* l. 1. q. 33. n. 110. Dantur tamen etiam Vicariæ non curatæ; quæ autem in Ecclesiis parochialibus sunt perpetuæ & curatæ, requirunt Sacerdotium ac eandem ætatem, uti alia be-